

NGHIÊN CỨU XÂY DỰNG SẢN PHẨM DU LỊCH TẠI CHÙA THẦY - XÃ SÀI SƠN – HUYỆN QUỐC OAI - THÀNH PHỐ HÀ NỘI

RESEARCH TO BUILD TOURISM PRODUCTS AT THAY PAGODA
- SAI SON COMMUNE - QUOC OAI DISTRICT - HANOI CITY

Đỗ Thị Thúy Nga¹, Nguyễn Thị Phương Nga^{2,*}

TÓM TẮT

Trong nhịp điệu sôi động của cuộc sống hiện nay, du lịch đã và đang phát triển nhanh chóng trên phạm vi toàn cầu. Ngày càng, các loại hình du lịch văn hóa, tín ngưỡng, tìm về những giá trị lâu đời ngày càng thu hút và được sự quan tâm của nhiều du khách thông qua các sản phẩm du lịch. Và qua đó khách du lịch cũng sẽ cảm nhận được những giá trị về nền văn hóa, tín ngưỡng ở những nơi họ có cơ hội đặt chân đến du lịch dưới nhiều góc độ khác nhau hơn. Chùa Thầy là một trong những ngôi chùa cổ và đẹp nhất Việt Nam, đây là nơi rất có tiềm năng để phát triển du lịch nhưng hiện tại các sản phẩm du lịch ở đây chưa phát huy hết được tiềm năng đó. Bài báo này tập trung nghiên cứu xây dựng các sản phẩm du lịch tại chùa Thầy và kết hợp các sản phẩm có tính chất tương đồng tại các khu vực lân cận để tạo nên sự đa dạng về các sản phẩm du lịch.

ABSTRACT

In the vibrant rhythm of life today, tourism has been growing rapidly on a global scale. Increasingly, the types of cultural and belief tourism, seeking for long-term values are increasingly attracting and attracting the attention of many tourists through tourism products. And through that tourists will also feel the values of culture, beliefs in the places where they have the opportunity to visit tourism in many different angles. Thay Pagoda is one of the most beautiful and ancient temples in Vietnam, this is a very potential place for tourism development, but at present, tourism products here have not fully realized that potential. This paper focuses on developing tourism products at Thay Pagoda and combining similar products in the surrounding areas to create a variety of tourism products.

¹Lớp Việt Nam học 2 - K11, Khoa Du lịch, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

²Khoa Du lịch, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

*Email: ngatn129@gmail.com

1. GIỚI THIỆU

Phát triển sản phẩm du lịch đã là một vấn đề khá là quen thuộc đối với việc nghiên cứu phát triển du lịch trên thế giới và ở Việt Nam. Trên thế giới và ở Việt Nam cũng đã có rất nhiều đề tài nghiên cứu để cập tới sản phẩm du lịch, tuy nhiên chưa có đề tài nào nghiên cứu phát triển sản phẩm du lịch tại chùa Thầy - xã Sài Sơn - huyện Quốc Oai - thành phố Hà Nội. Nhận thấy các tiềm năng để phát triển du lịch tại đây chính vì vậy các tác giả đã lựa chọn nghiên cứu này mong muốn đưa ra những sản phẩm du lịch để đáp ứng được nhu cầu cho khách du lịch khi đến đây.

2. DỮ LIỆU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.

Các phương pháp nghiên cứu chủ yếu được sử dụng bao gồm:

Phương pháp tổng hợp và phân tích tài liệu: các thông tin này được thu thập chủ yếu từ các công trình nghiên cứu, tài liệu giảng dạy như giáo trình, bài báo của các tác giả trong và ngoài nước.

Phương pháp khảo sát thực địa: các tác giả đã tiến hành đi thực tế nhiều lần, vào các ngày trong tuần, các ngày cuối tuần, dịp tết nguyên đán và vào ngày mừng 7/3 Âm lịch.

Phương pháp xã hội học: các tác giả đã sử dụng phương pháp phỏng vấn bằng phiếu điều tra khách du lịch khi đến tham quan chùa Thầy.

Phương pháp thu thập thông tin: phương pháp sử dụng là phát phiếu khảo sát ngẫu nhiên và điều tra theo các câu hỏi có sẵn. Từ đó đưa ra được những số liệu như bảng 1.

Bảng 1. Bảng thống kê khách du lịch đến chùa Thầy theo các năm

Năm	2010	2015	2017	2018
Tổng số khách	110.000	120.000	120.000	125.000

(Nguồn: Trung tâm Văn hoá Thông tin và Thể thao huyện Quốc Oai)

Từ năm 2010 đến năm 2018 số lượng khách du lịch đến với chùa Thầy có dấu hiệu tăng đều vào các năm, nhưng tăng nhẹ chỉ 1,61% mỗi năm.

Bảng 2. Bảng thống kê năm 2018, lượt khách đến với chùa Thầy theo các tháng

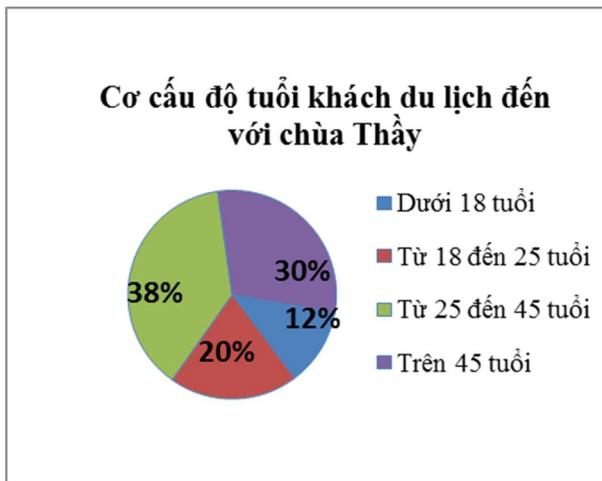
Tháng	Tháng 2	Tháng 3	Tháng 4	Tổng các tháng còn lại
Số khách đến (lượt)	35.000	15.000	30.000	40.000

(Nguồn: Trung tâm Văn hoá Thông tin và Thể thao huyện Quốc Oai)

Từ bảng 2 ta thấy, lượng khách đến đây chỉ tập trung vào 3 tháng là các tháng 2, tháng 3, tháng 4 tương ứng với 3 tháng đầu năm Âm lịch. Ba tháng này đã chiếm đến hơn 66% tổng lượng khách đến đây trên năm.

Theo số liệu thống kê trên 50 khách du lịch bất kỳ đến với chùa Thầy, cho thấy, khách du lịch có độ tuổi từ khoảng 25 đến 45 tuổi chiếm 38% trong cơ cấu khách du lịch đến

đây, tiếp theo là khách có độ tuổi trên 45 tuổi chiếm 30% cơ cấu, khách ở độ tuổi từ 18 đến 25 chiếm 20% và còn lại 12% là của khách có độ tuổi dưới 18 tuổi. từ đó cho thấy, số lượng khách đến đây chủ yếu là những người trung niên và cao tuổi.

(Nguồn: tác giả thu thập)

Hình 1. Biểu đồ cơ cấu khách du lịch

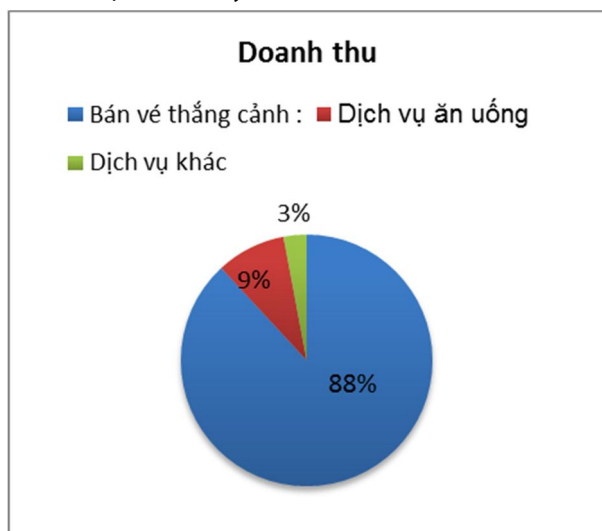
Bảng 3. Bảng tổng thu du lịch của chùa Thầy

Năm	2010	2015	2017	2018
Tổng thu VND	1.292.246.000	1.363.636.812	1.363.636.812	1.418.538.000

(Nguồn: Trung tâm Văn hoá Thông tin và Thể thao huyện Quốc Oai)

Từ bảng 3 ta thấy được tổng doanh thu của chùa Thầy tăng dần qua các năm, tuy nhiên tăng rất chậm trung bình chỉ tăng sấp xỉ 15.786.500 đồng trên một năm.

Từ doanh thu thu được, ta có được biểu đồ cơ cấu doanh thu tại chùa Thầy như hình 2.

(Nguồn: Trung tâm Văn hoá Thông tin và Thể thao huyện Quốc Oai)

Hình 2. Cơ cấu doanh thu của chùa Thầy

Theo điều tra tại trung tâm Văn hóa Thông tin và Thể Thao huyện Quốc Oai cho thấy, 88% nguồn doanh thu từ

đây là bán vé thắng cảnh, dịch vụ ăn uống chỉ chiếm 9%, các dịch vụ bổ trợ khác là 3%. Số liệu trên cho thấy mức chi phí của khách du lịch khi đến đây là rất thấp. Và đặc biệt, tại đây chưa có các cơ sở lưu trú do hiện tại chỉ có các sản phẩm du lịch đơn tuần nên khách du lịch chưa có nhu cầu sử dụng các dịch vụ lưu trú.

Các sản phẩm du lịch hiện tại chỉ đơn điệu và chưa đáp ứng được hết các nhu cầu của khách du lịch. Hiện tại chỉ có các sản phẩm tham quan đơn thuần chính vì vậy chưa đáp ứng hết được các nhu cầu của khách du lịch khi đến với điểm du lịch.

3. CƠ SỞ LÝ LUẬN

Sản phẩm du lịch là một thuật ngữ có rất nhiều quan niệm, định nghĩa và nó cũng được hiểu theo rất nhiều nghĩa khác nhau. Các khái niệm về sản phẩm du lịch rất đa dạng và được hiểu theo tùy hướng tiếp cận khác nhau. Sản phẩm du lịch là một khái niệm rộng, là tổng thể của các yếu tố hữu hình hoặc vô hình, kết hợp với nhau, tạo nên các sản phẩm du lịch hoàn chỉnh, làm thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch trong hoạt động du lịch.

Sản phẩm du lịch là các dịch vụ, hàng hóa cung cấp cho du khách, được tạo nên bởi sự kết hợp của sự khai thác những yếu tố tự nhiên, xã hội với việc sử dụng một nguồn lực như cơ sở vật chất và lao động của một cơ sở, một vùng hay một quốc gia nào đó.

Sản phẩm du lịch là tập hợp tất cả các hàng hóa, dịch vụ cần thiết để thỏa mãn nhu cầu của khách du lịch trong chuyến đi du lịch.

Qua đó, có thể thấy rằng sản phẩm du lịch luôn là mối quan tâm của không chỉ khách du lịch mà còn của những nhà kinh doanh, quản lý, nhà đầu tư xây dựng và cộng đồng địa phương. Nói tới sản phẩm du lịch là nói tới các dịch vụ hoặc hàng hóa như là đồ lưu niệm, đặc sản địa phương có thể đem bán cho khách du lịch.

4. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

4.1. Xây dựng sản phẩm du lịch

Sản phẩm du lịch tại chùa Thầy

Chùa Thầy là một ngôi chùa cổ rất đẹp và là một trong những công trình lâu đời còn lại từ thời kỳ phong kiến của Việt Nam. Hơn nữa, nơi lưu giữ được khá nhiều hiện vật, tượng và đồ thờ quý có giá trị về cả nghệ thuật và tạo hình lẫn giá trị tư tưởng Phật giáo vì thế ta có thể tổ chức những buổi hội thảo, trao đổi hay nói chuyện về những giá trị lịch sử và văn hóa để bảo tồn và lưu giữ được những giá trị văn hóa, lịch sử nơi đây.

Thứ hai, trên cơ sở là một ngôi chùa ta có thể tổ chức những buổi giảng đạo, những khóa tu để phật tử, khách du lịch được trải nghiệm, sinh hoạt cuộc sống tại chùa.

Với lợi thế là cái nôi của nghệ thuật múa rối nước vùng Đồng bằng sông Hồng, lại có sân khấu biểu diễn là nhà Thủy đình trước mặt hồ Long Chiếu rất thuận lợi, ta có thể tiến hành các hoạt động biểu diễn múa rối nước. Đây là hoạt động có ý nghĩa rất lớn vừa là hoạt động du lịch mà

vừa có giúp bảo tồn và lưu giữ các giá trị truyền thống đang ngày càng bị mai một đi. Không chỉ có hoạt động biểu diễn, ta có thể xây dựng riêng một không gian để khách du lịch có thể trải nghiệm làm rối và cách biểu diễn ngay tại chùa Thầy.

Khu núi đá vôi tại chùa Thầy là một vùng núi đá còn khá nguyên sơ, trên núi còn có hệ thống những hang động có giá trị về du lịch như hang thần Cắc Cớ, hang Thánh Hóa, hang gió, động bác Hồ,... hay những điểm như bàn cờ tiên, chợ trời... Từ đó có thể tổ chức các hoạt động leo núi, trekking, tổ chức amazing cho khách du lịch là một sản phẩm rất thú vị.

Kết nối các sản phẩm du lịch tại khu vực lân cận.

Thứ nhất là sản phẩm du lịch tham quan "Hồn quê Bắc Bộ" khách du lịch có thể đến nơi đây, xem và nghe các nghệ nhân làm ra con rối và cách để biểu diễn một tiết mục múa rối ra sao.

Sản phẩm thứ hai mà các tác giả muốn đề xuất là "Học làm nghệ nhân múa rối nước" ở sản phẩm này du khách không chỉ xem các nghệ nhân mà còn được tự tay làm những con rối và học cách biểu diễn các trò trong múa rối nước.

Từ những điều kiện để hình thành sản phẩm du lịch, kết hợp cùng các đặc tính của các sản phẩm du lịch, các tác giả đề xuất sản phẩm du lịch "Khám phá một nét ẩm thực độc đáo từ vùng đất Bắc Bộ".

** Chương trình du lịch được đề xuất:*

Hà Nội - Chùa Thầy - Làng nghề múa rối nước truyền thống làng Ra - Làng miến So - Hà Nội

Thời gian: 01 ngày

Phương tiện di chuyển: ô tô

7h: Xe cùng HVD đón đoàn tại điểm hẹn, quý khách bắt đầu tham gia chương trình *khám phá nét văn hóa cổ xưa*.

7h40: Đoàn đến với chùa Thầy - một trong những ngôi chùa đẹp và nổi tiếng nhất Hà Nội.

Đoàn cùng với HDV nghe thuyết minh về chùa Thầy, về thiền sư Từ Đạo Hạnh và được xem biểu diễn múa rối nước ngay tại Thủy đình - nghệ thuật múa rối nước đặc sắc tại nơi đây.

Sau đó HDV sẽ cùng đoàn lên tham quan khu chùa trên núi, hang thần Cắc Cớ, chợ trời, cùng những hang động trên núi tại chùa Thầy.

11h: Đoàn tập trung và di chuyển lên xe đến nhà hàng Gà ngon - thưởng thức những món ăn *đặc sản của vùng đồng bằng bắc bộ*.

Đoàn dùng bữa trưa và nghỉ ngơi tại nhà hàng Gà ngon - chi nhánh Phúc Thọ.

13h30: Đoàn lên xe đến thăm quan và trải nghiệm tại làng Ra - làng nghề truyền thống múa rối nước lâu đời tại huyện Thạch Thất. Tương truyền xưa kia thiền sư Từ Đạo Hạnh đã dạy cho người dân nơi đây nghệ thuật biểu diễn múa rối nước và cách làm con rối, thế nên những nghệ

nhân biểu diễn múa rối nước tại chùa Thầy đều là những nghệ nhân làng Ra.

Đoàn tham gia tìm hiểu và trải nghiệm cách làm những ông rối tại làng Ra để tìm hiểu về nghệ thuật múa rối nước.

15h: Đoàn lên xe đến thăm quan làng nghề làm miến So - *tham quan quy trình làm miến và mua đặc sản về làm quà*.

16h30: Đoàn lên xe trở về điểm hẹn.

17h30: Kết thúc chương trình du lịch và hẹn gặp lại quý khách trong chương trình lần sau.

4.2. Giải pháp được đề xuất

Hoàn thiện về hệ thống cơ sở vật chất - kỹ thuật đối với chùa Thầy và các khu vực lân cận.

Đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ cho du lịch.

Làm tốt công tác quảng bá hình ảnh về du lịch đối với người dân, với địa phương và các đơn vị lữ hành.

5. KẾT LUẬN

Du lịch đã và đang là một ngành công nghiệp được nhiều nước trên thế giới chú trọng đầu tư. Du lịch đem lại nguồn doanh thu cao, thúc đẩy sự phát triển kinh tế, quảng bá hình ảnh đất nước và tái tạo sức lao động. Du lịch đang chứng tỏ được vai trò của mình trong sự phát triển kinh tế - xã hội - văn hóa - môi trường.

Tại thời điểm hiện tại, du lịch Việt Nam vẫn còn nhiều mặt hạn chế do xu hướng tự phát của du lịch thiếu đồng bộ, chuyên nghiệp, sự nhầm lẫn trong sản phẩm du lịch truyền thống cũng khiến du lịch nước ta mất điểm và thiếu sức hút. Ngày nay, nhu cầu du lịch không còn đơn thuần chỉ là những chuyến tham quan, tắm biển, đi đến một di tích lịch sử, văn hóa. Mà du khách còn muốn đi sâu hơn vào các giá trị văn hóa, giá trị tâm linh và lưu giữ những giá trị truyền thống đang ngày càng bị mất đi. Điều này vừa giúp khách du lịch có thể trải nghiệm một hoạt động thú vị lại vừa có thể bảo tồn và lưu giữ những giá trị truyền thống của dân tộc Việt Nam. Sản phẩm du lịch các tác giả đề xuất tuy là những sản phẩm không mới đối với thị trường nhưng sản phẩm này vẫn còn rất hạn chế tại khu vực tác giả nghiên cứu. Và để những sản phẩm du lịch đã được đề xuất trên có thể phát huy hết hiệu quả có lẽ rất cần sự đóng góp, ủng hộ từ Trung ương, địa phương, các đơn vị lữ hành và cả nhân dân địa phương. Từ đó tạo nên một loại hình chuyên biệt giúp phát triển kinh tế lâu dài và bền vững.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1]. Lê Thu Hương, 2015. *Nhập môn du lịch học*. Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.

[2]. Quốc Hội, 2017. *Luật Du lịch Việt Nam*.